

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat,

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE DIRECȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Petiț**, Consilier la Înalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom** Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-lași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *Proiectul Codului de Procedură civilă* (urmare), de Prof. P. Vasilescu.

— *Transfuziunea sângelui dela cadavre omenești la om și dreptul civil. Referințe asupra conceptului modern al drepturilor personalității* (urmare și finit) de George Eliescu, avocat;

— *Despre contractul individual de muncă*, de E. Cristoforeanu, avocat. Recenzie de Alex. Velescu, avocat.

JURISPRUDENȚE:

— Înalta Curte de Casație și Justiție, S. Unițe: *Charlotte Dr. Constantin și a. cu C. Faur* (Sechestru judiciar având și calitatea de avocat. Pretenții de onorar osebit de cel cuvenit ca sechestru. Mandatar judiciar și sechestru judiciar. Contract cu sine însuși);

— Tribunalul Brăila, s. I: *Emil Bercaru cu David Levensoln și a.* (Execuție. Hotărâre pronunțată în țară străină. Începerea ei numai ca probă într-o acțiune pornită înaintea instanțelor române);

— Rezumate de jurisprudență străină.

— O sărbătoare a Baroului de Ilfov.

PROIECTUL CODULUI DE PROCEDURĂ CIVILĂ

(Urmare *)

Execuția provizorie. Sediul materiei este în art. 356—362 din proiect. Principiile proiectului se găsesc în parte și în art. 129—131 din codul de pr. civ. al Vechiului regat, în art. 42, 43 din legea de accelerare, în art. 135—137 din codul de pr. civ. franceză, în § 415—417 din codul de pr. civ. din Ardeal, în art. 138—138^a, 736—742 din codul de pr. civ. rusă în § 534 din cod. de pr. civ. germană.

Art. 358 din proiect trebuie să mai adauge pe lângă cazurile prevăzute în punctele 1, 2, execuția

provizorie obligatorie, fără cauțiune și pentru realizarea tuturor drepturilor ce decurg din contractul de închiriere valorificate în justiție potrivit legii proprietarilor.

Pentru a nu face în multe împrejurări execuția provizorie imposibilă, credem că este bine ca execuția provizorie de care vorbește art. 359 al. 1 din proiect, să nu fie admisă numai cu dare de cauțiune obligatorie; să se lase instanței libertate, s'o acorde și fără cauțiune când crede de cuviință. În acest sens este și art. 129 din codul de pr. civ. al Vechiului regat.

Proiectul trebuie să prevadă execuția provizorie și în cazul când hotărârea acordă termenul de grație, după trecerea acestui termen. În acest sens: art. 129 partea finală din codul de pr. civ. din Vechiul regat.

Art. 361 din proiect prevede că partea, care nu a cerut execuția provizorie înaintea primei instanțe, o poate cere pentru prima oară în apel. Această dispoziție trebuie înlăturată din proiect, deoarece ea constituind o cerere nouă în apel, lipsește pe partea adversă de primul grad de jurisdicție. Art. 361 din proiect trebuie să prevadă însă că până la judecarea cererii de suspendare a execuției provizorii, instanța de apel poate acorda suspendarea provizorie prin ordonanță prezidențială pe temeiul art. 480 din proiect. În acest sens este și art. 42 al. 4 din legea de accelerare.

Cheltuelile de judecată. Sediul materiei este în art. 363—372 din proiect. Principiile proiectului se găsesc în parte și în art. 140—147 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, în art. 50 din legea de accelerare, în art. 93 din legea judecătorei de ocoale din Vechiul regat, în § 424—433 din codul de pr. civ. din Ardeal, în § 40—55 din codul de procedură civilă din Bucovina, în § 91—107 din codul de pr. civ. germană, în art. 839—890 din codul de pr. civ. rusă, în art. 150—153 din codul de pr. civ. franceză, în art. 339 din codul de pr. civ. al Cantonului de Vaud, în art. 122—136 din legea de pr. civ. a Cantonului de Geneva, în art. 31—37, 289 din proiectul codului de pr. civ. italiană.

*) Vezi No. 29, 30, 31, 32, 33 și 34 din 1933.

Art. 365 din proiect vorbind despre cheltuelile de judecată trebuie complectat cu dispozițiunile următoare:

Pentru a curma discuția asupra elementelor componente în cheltuelile de judecată trebuie să arate că în aceste cheltueli intră: taxele de proces, timbrele, cheltuelile cu martorii, experții, cercetarea locală, cheltuiala de drum, de întreținere, de locuință, făcute de părți. În acest sens sunt: art. 146 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, § 425 din codul de pr. civ. din Ardeal, § 91 din codul de pr. civ. germană, art. 129 din legea de procedură civilă a Cantonului de Geneva, art. 839 din codul de pr. civ. rusă.

Cheltuelile de judecată arătate în listă și justificate nu se pot reduce. În acest sens: art. 50 al. 1 din legea accelerării.

Onorariul de avocat nu se poate reduce sub tariful minimal de onorariu. În acest sens art. 50 al. 2 din legea de accelerare.

Art. 363 al. 4 dispune că privitor la onorariul avocatului părții adverse obligațiunea plății se va pronunța în favoarea acestuia. Redacția acestui aliniat este neclară. În acest articol este vorba de cheltuelile de judecată acordate părții câștigătoare în proces, nu de pretenția avocatului asupra onorariului său. Nu trebuie să se confunde aceste 2 chestii deosebite.

Art. 365 din proiect dispune că dacă sunt mai mulți reclamanți sau pârâți, ei vor fi solidar obligați la plata cheltuelilor de judecată, dacă instanța nu dispune altfel. Această redacție nu exprimă adevărata situație juridică în materie de cheltueli de judecată. O redacție mai proprie ar fi aceasta: Când sunt mai mulți reclamanți sau pârâți instanța îi poate obliga la plata cheltuelilor pe capete după interesul fiecăruia în proces, iar în caz de vicieșug, violență, obligație solidară, plata cheltuelilor va fi solidară. În acest sens: art. 141, 142 din codul de pr. civ. al Vechiului regat, § 46 din codul de pr. civ. din Bucovina, § 100 din codul de pr. civ. germană, art. 871 din codul de pr. civ. rusă, art. 124 din legea de pr. civ. a Cantonului de Geneva, art. 35 din proiectul codului de pr. civ. italiană, Mortara.

Art. 368 al. 1 din proiect dispune că partea, care prin greșeala sa a pricinuit cheltueli, va fi obligată în orice caz la plata lor. Redacția acestui aliniat are nevoie de o modificare. În acest aliniat este vorba de despăgubirea ce se cuvine părții prejudiciate în afară de cheltuelile de judecată. Pentru a se înlătura confuziunea că aceste cheltueli, despre care vorbește al. 1 din art. 368 din proiect, ar fi tot cheltueli de judecată, propunem ca acest aliniat să fie redactat astfel: Partea care prin greșeala sa a pricinuit o pagubă, va fi obligată în orice caz la despăgubire, în afară de plata cheltuelilor de judecată. În acest sens sunt: art. 140 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, art. 49 din legea accelerării și art. 93 din legea judecătoriilor de ocoale.

Art. 372 al. 2 din proiect trebuie să precizeze felul căii de atac despre care vorbește, iar în al. 3 se adaugă o dispoziție că funcționarii publici, în afară de cei judecătorești și portărei, vinovați de neglijență în îndeplinirea procedurii să fie obli-

gați și la plata unei amenzi, precum și a unei despăgubiri, dacă este locul, pe lângă înștiințarea autorității superioare despre această vinovație. În acest sens este și art. 56 din legea accelerării.

Curtea de apel. Sediul materiei este în art. 373—407 din proiect. Principiile proiectului sunt în parte și în art. 316—335 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, în art. 32—41 din legea de accelerare, în § 476—519 din codul de pr. civ. din Ardeal, în § 461—501 din codul de pr. civ. din Bucovina, în § 511—544 din codul de pr. civ. germană, în art. 154, 155, 162—184, 745—782 din codul de pr. civ. rusă, în art. 443—473 din codul de pr. civ. franceză, în art. 338—364 din legea de pr. civ. a Cantonului de Geneva, în art. 334—350 din proiectul codului de pr. civ. italiană Mortara.

Art. 373 al. 1 din proiect dispune că în potriiva sentințelor judecătoriilor se poate face apel la tribunal, iar în potriiva sentințelor, date în primă instanță de tribunale, la curtea de apel.

Propunem să se dea acestui aliniat următoarea redacție: Partea nemulțumită poate face apel la tribunal contra cărților de judecată ale judecătoriilor date în primă instanță, iar în potriiva sentințelor, date în primă instanță de tribunal, la curtea de apel. Rațiunea modificării de redacție: Am arătat în discuția asupra art. 326 din proiect că hotărârile date de judecătorie să poarte și în noul cod de procedură civilă tot denumirea de carte de judecată. Apoi, apelul contra unei hotărâri date în primă instanță, nu-l poate face decât partea nemulțumită pe această hotărâre. În acest sens: art. 316 din codul de pr. civ. al Vechiului regat. Și în sfârșit, numai cărțile de judecată date în primă instanță, se pot ataca prin apel, cele date în primă și ultimă instanță se atacă prin opoziție și recurs. În acest sens: § 461 din codul de pr. civ. din Bucovina, art. 453 din codul de pr. civ. franceză, art. 345 din proiectul codului de pr. civ. italiană Mortara. Acest sens rezultă și din art. 2 punctul 6 din proiect. Art. 373 din proiect mai trebuie complectat cu dispoziția că hotărârea executată de bună voe nu se mai poate apela. În acest sens este și art. 317 din codul de pr. civ. din Vechiul regat. Rațiunea acestei dispoziții este mulțumirea dată în chip tacit pe hotărârea primei instanțe. Această dispoziție are legătură cu mențiunea ce am făcut asupra art. 342 punctul 3 din proiect.

Art. 375 din proiect dispune că termenul de apel este de 15 zile, care curge dela pronunțarea sau comunicarea hotărârei potrivit dispozițiunilor art. 337. Acest articol trebuie complectat cu următoarele dispoziții:

Acest termen se păstrează chiar când prin legi sau dispoziții speciale se prevede alt termen. În acest sens este și art. 32 din legea accelerării. Motivul acestei dispoziții este unificarea termenului de apel.

Trecerea acestui termen, fără facerea apelului, atrage pierderea dreptului de apel. În acest sens este și art. 320 din codul de pr. civ. al Vechiului regat. Această dispoziție justifică măsurile procedurale din art. 387 și 391 al. 3 din proiect.

În suspendarea termenului de apel prin moartea părții, care are interes să facă apel, se va ur-

ma, potrivit procedurii preconizate de art. 321 din codul de pr. civ. din Vechiul regat. În acest sens, este și art. 164, 751 din codul de pr. civ. rusă, art. 447 din codul de pr. civ. franceză. Această dispoziție este utilă arătând procedura de urmat în caz de suspendarea termenului în intervalul de timp fixat pentru facerea apelului.

Procedura de urmat preconizată de art. 322 din codul de pr. civ. al Vechiului regat, se va avea în vedere și pentru a începe să curgă termenul de apel contra incapabililor. Această dispoziție este prevăzută și în art. 444 din codul de pr. civ. franceză.

Art. 376 din proiect, care se ocupă de conținutul cererii de apel, trebuie complectat cu următoarele dispoziții:

Expresia din acest articol privitoare la *arătarea hotărârii înpotriiva căreia se îndreaptă motivele nesusținute în prima instanță* trebuie înlocuită cu expresia: *trebuie să arate hotărârea în potriiva căreia se îndreaptă motivele apelului*, fiindcă se pot invoca în apel și motivele susținute în prima instanță.

Arătarea că cererea de apel trebuie să mai cuprindă numele, pronumele, domiciliul apelantului și al intimatului, motivele de fapt și de drept, dovezile, actele de care se servește apelantul, semnătura apelantului, sancțiunile neîndeplinirii acestor lipsuri, că apelul semnat de o persoană streină poate fi ratificat în intervalul termenului de apel. În acest sens: art. 316 și 326 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, art. 33 și 38 din legea de accelerare, § 467 din codul de pr. civ. din Bucovina, § 519 din codul de pr. civ. germană.

Expresiunea din al. 1 al art. 376 din proiect, privitoare la pretenția apelantului în care urmează să fie modificată sau anulată hotărârea, trebuie complectată și cu ideea de reformată sau de infirmată, fiindcă în apel hotărârea primei instanțe se poate și reforma sau infirma, nu numai modifica sau anula.

Art. 377 din proiect trebuie complectat cu dispoziția că apelul se poate depune și la registratura generală a Curții de apel, nu numai la registratura instanței care a pronunțat hotărârea. În acest sens art. 326 din codul de pr. civ. din Vechiul regat și art. 34 din legea accelerării.

Art. 381 din proiect trebuie să fie complectat cu dispoziția că fixarea termenului de apel este condiționată de constatarea plății taxelor de proces. În acest sens: art. 326 al. 4 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, § 519 din codul de pr. civ. germană, art. 756 din codul de pr. civ. rusă.

Art. 386 din proiect trebuie complectat cu dispoziția că aderarea la apel, socotită ca apel de sine stătător, trebuie să întrunească toate condițiile unui apel.

Art. 388 din proiect dispune că înfățișarea părții în instanța de apel nereprezentată de avocat, este socotită ca lipsă în instanță, iar când în citație nu i s'a pus în vedere să se înfățișeze prin avocat, ea poate cere o amânare. Propunem ca noțiunea de reprezentare prin avocat din proiect să fie înlocuită prin noțiunea de asistență de avocat, fiindcă partea poate figura în instanță alături de avocatul său. Apoi, acest articol trebuie să prevadă

că partea lipsită de mijloace, care se prezintă în această instanță fără avocat, să aibă dreptul a cere un termen spre a i se da asistența judiciară.

Art. 390 al. 1 din proiect dispune că modificarea acțiunii sau a cererii reconvenționale nu se poate face în apel, nici cu consimțământul părții protivnice. Pentru a justifica prohibiția modificării acțiunii sau a cererii reconvenționale, acest aliniat trebuie complectat cu dispoziția că în apel nu se pot face cererii nefăcute la prima instanță, afară de cererile care servesc ca mijloc de apărare la acțiunea principală, că nu se poate schimba în apel cauza, obiectul sau calitatea părților. Prin aceasta se deosebesc mijloacele de apărare, care sunt socotite ca motive noi, admisibile în apel, de cererile noi, inadmisibile. În acest sens: art. 327 din codul de pr. civ. din Vechiul regat, art. 464 din codul de pr. civ. franceză și jurisprudența română: (Cas. II, 30 Oct. 1923, *Curierul Judiciar* 13. 199 din 1924; Cas. I, 28 Ian. 1921, *Pand. Rom.* 41 din 1921).

Art. 390 al. 2 din proiect mai dispune că excepția de compensație se va putea ridica, chiar dacă nu s'a ridicat la prima instanță. Acest aliniat trebuie să precizeze că este vorba de compensație legală, nu de cea judiciară, care nu se poate valorifica decât prin cerere reconvențională făcută înaintea primei instanțe.

Art. 391 din proiect dispune că dacă la prima zi de înfățișare apelantul nu se prezintă, instanța la cerere va respinge apelul fără dezbateri; iar când intimatul lipsește, judecata se va urma cu cealaltă parte prezentă în instanță. Aderarea se va respinge la cerere. Propunem ca atât apelul cât și aderarea la apel, să se cerceteze de instanță în lipsa apelantului sau a intimatului și să se admită, dacă sunt dovedite. Sprijinim propunerea pe considerația că rezolvirea procesului se leagă nu numai cu interesele particulare, dar și cu interesele de ordin general.

Art. 394 din proiect dispune că instanța de apel va anula chiar din oficiu sentința primei instanțe cu întreaga procedură:

1) Când litigiul nu era de competența instanțelor judecătorești, sau era supus unei proceduri speciale, precum și în cazul prevăzut de art. 195 al. 2, adică în cazul când procesul intră în competența arbitrilor;

2) Când procesul era de competența exclusivă a altei instanțe decât aceea care l-a judecat;

3) Când o acțiune nepatrimonială a fost intentată la judecătorie în afară de cazurile prevăzute de lege;

4) Când cel ce stă în judecată n'are folosința drepturilor procedurale.

Propunerea ca în cazurile prevăzute la punctele 1—3 din proiect, pentru ca părțile să nu piardă taxele de proces și să nu risce prescripția drepturilor, instanța, după anularea sentinței și a procedurii să trimeată cererea autorității sau instanței competente de a o rezolva. Iar în cazul prevăzut la punctul 4, anulând sentința să respingă acțiunea. În acest sens, pentru acest din urmă caz este și § 478 al. 1 din codul de pr. civ. din Bucovina. În toate cazurile prevăzute la punctele 1—4 din

proiect, decizia instanței de apel se va da cu drept de recurs în casare.

Fiindcă art. 395 în al. 1 și 2 din proiect vorbind — de asemenea — de anularea sentinței, când prima instanță a judecat fără competență, fără a spune însă ce va face după această anulare, propunem că și în aceste cazuri instanța de apel să îndrepte cererile, pentru judecată, instanței competente, dând părților dreptul de recurs în casare.

Art. 397 din proiect vorbind de alte cazuri de validitate a hotărârei primei instanțe, nu precizează dacă în toate aceste cazuri după anularea hotărârii reține afacerea spre a o judeca în fond. Acest articol are nevoie să fie clarificat.

Art. 401 din proiect vorbind în al. 1—3 de judecarea apelului în Camera de consiliu fără dezbateri orale, când părțile au renunțat la aceste dezbateri, în al. 4 spune că părțile pot fi de față la judecată punând concluzii sumare. Pentru a nu da loc la surprinderi față de părțile din proces, o parte putând pune concluziuni în lipsa celeilalte, propunem înlăturarea acestui aliniat din proiect.

Art. 403 din proiect dispune că dacă se apelează numai considerentele hotărârii, cheltuelile de apel cad în sarcina apelantului, dacă intimatul nu a făcut apel, sau nu se opune la admiterea cererii de apel. Credem că opoziția este nedreaptă. Este echitabil ca cheltuelile apelului să le plătească tot intimatul fiindcă el a dat loc la pornirea procesului.

Procedura înaintea instanței de casare. Sediul materiei este în art. 407—441 din proiect. Principiile proiectului se găsesc în parte și în art. 23—57 din legea pentru Curtea de casație și justiție, în § 548—562 din codul de pr. civ. din Ardeal, în § 514—528 din codul de pr. civ. din Bucovina, în § 545—566 din codul de pr. civ. germană, în art. 793—815 din codul de pr. civ. rusă, în art. 517—559 din codul de pr. civ. al Cantonului de Vaud, în art. 351—370 din proiectul codului de procedură civilă italiană.

Art. 407 al. 1 din proiect dispune că instanța de casare este Curtea de casație, întrucât legea nu dispune altfel. Pentru a fixa bine principiul unității de jurisprudență, credem că acest aliniat trebuie să fie complectat cu ideea că pentru întreaga statul român este o singură înaltă Curte de casație și justiție. Această idee deși figurează în art. 2 din Constituție, este bine să fie reprodusă și în procedura instanței de casare, pentru a reaminti legiuitorului ordinar grija menținerii unității de jurisprudență. În acest sens, este și art. 1 din legea pentru Curtea de casație și justiție.

Art. 407 al. 2 din proiect dispune că pentru sentințele date în ultimă instanță de judecătoria, instanța de casare este tribunalul, iar pentru cele date în ultimă instanță de tribunal, este Curtea de apel. Dispoziția din acest aliniat, ca recursurile contra sentințelor date în ultimă instanță de tribunal, să fie judecate de Curtea de apel, nu este bună, fiindcă introducând prea multă diversitate în interpretarea și aplicarea legii, aduce dezorientare în practica juridică. Legiuitorul ordinar luând prea mult din atribuțiile Curții de casație, o împartează dela misiunea ei de a stabili și menține

unitatea în jurisprudență. Incât, în legătură cu această idee, găsim că proiectul prezintă o mare lacună, că nu vorbește nimic de rolul Inaltei Curți de casație prevăzut de art. 17 din legea pentru Curtea de Casație și justiție privitor la schimbarea de jurisprudență. Și tot în vederea unității de jurisprudență, având în vedere diversitatea de interpretare și aplicare a legii produsă de Curțile de apel privitor la recursurile în câteva legi speciale, ce le sunt date astăzi în atribuție, propunem ca proiectul să introducă o dispoziție ca tot înalta Curte de casație să stabilească și în această situație, o unitate de jurisprudență.

Apoi, proiectul vorbind în art. 407 despre casarea hotărârilor, lasă a reeși numai prin deducție ce hotărâri pot fi atacate cu recurs la înalta Curte de casație. Această metodă nu este bună lipsindu-i precizia. Or, în această privință, proiectul poate lua norme sigure din art. 2, 24—28 din legea pentru Curtea de casație și justiție, norme scoase dintr-o îndelungă experiență judiciară.

Art. 410 punctul 6 din proiect dispune că dacă instanța de apel a dat hotărâre asupra fondului respingând greșit pretențiunea intimatului de a se respinge apelul potrivit art. 391 din proiect, este locul la casarea hotărârei pe motivul violării unei dispoziții esențiale a legii de procedură. Am arătat cu prilejul discuțiunii asupra art. 391 că dacă apelul sau aderarea la apel sunt dovedite, pentru soluționarea promptă a procesului, care se leagă cu interesul general, să se admită chiar în lipsa apelantului sau a intimatului la prima zi de înfațișare, apelul sau aderarea la apel.

Art. 411 al. 2 din proiect dispune că nu se poate casa o hotărâre pentru motivul că instanța de fond nu a fost competentă, cu excepțiunea cazurilor prevăzute de art. 394 punctul 1—3 din proiect, care vorbește de câteva cazuri de competență specială. Credem că este locul ca proiectul să facă aici deosebirea între incompetență și exces de putere: În primul caz o instanță judecătorească intră în domeniul altei instanțe judecătorești, iar în al doilea caz o instanță judecătorească a intrat în atribuțiunile altei puteri constituite în stat. În acest sens este și art. 30 punctul 7 din legea pentru Curtea de casație și justiție.

Art. 412 din proiect trebuie complectat cu dispoziția ca recurentul să fie obligat să arate în cererea de recurs numele, prenumele și domiciliul părților, iar în aliniatul ultim că în materie penală, recursul se poate depune și la cancelaria Curții de Casație. În acest sens, este și art. 38 al. 2 din legea pentru Curtea de casație și justiție.

Art. 413 din proiect vorbind despre termenul de recurs, trebuie complectat cu dispoziția referitoare la situația, când partea interesată, moare în cursul acestui termen, situație prevăzută în art. 34 din legea pentru Curtea de casație și justiție, că în materie penală, comunicarea motivelor de recurs se va face cel mai târziu în ajunul primului termen. În acest sens este și art. 36 al. 2 din legea pentru Curtea de casație și justiție.

Art. 414 din proiect trebuie complectat cu dispoziția că termenul de dezbateri se va fixa după plata taxelor de proces. În acest sens: Art. 35 din legea pentru Curtea de casație și justiție.

Art. 419 din proiect dispune că instanța de casare va putea casă hotărârea pentru violarea legii, chiar dacă aceasta nu a fost invocată prin recurs, sau dacă motivele recursului au fost respinse. Această dispoziție, aducând totdeauna mare surprindere pentru intimat, credem că trebuie înlăturată din proiect. Se poate introduce în proiect dispoziția prevăzută în art. 36 al. 5 din legea pentru Curtea de casație și justiție, care dă drept instanței de a examina din oficiu motivele de casare de ordine publică, neinvocate sau invocate de recurent peste termenul legal de recurs.

Art. 422 punctul 2 din proiect dispune respingerea recursului dacă cererea sau motivele de recurs nu sunt semnate de avocat. Această dispoziție având urmări grele, credem că este bine să fie înlăturată, rămânând numai dispoziția din art. 412 al. 1 din proiect, ca o simplă recomandare, mai ales că proiectul scutește în art. 434 al. 3, recursul împotriva încheierilor de semnătura avocatului. S'au văzut sub legislația anterioară, când această semnătură era sancționată, recursuri bine motivate și totuși respinse din această pricină, fiindcă avocatul pierduse din vedere semnarea recursului.

Proiectul trebuie complectat cu dispoziția că deciziile Inaltei Curți de casație sunt colective, opiniile separate nefiind admise. În acest sens: art. 50 din legea pentru Curtea de casație și justiție.

Art. 424 al. 2 vorbind despre casările fără trimetere, în care instanța de casare hotărăște în fond, trebuie complectat cu dispoziția că în acest caz, executarea se va face de instanța de fond, a cărei hotărâre a fost reformată, la cererea părții, prin mijlocirea instanței de casare. În acest sens: art. 53 al. e din legea pentru Curtea de casație.

Art. 427 din proiect dispune că sentința dată în primă instanță, în procese patrimoniale, poate fi atacată direct cu recurs, dacă părțile renunță la judecata în apel. Credem că acest articol contrazice principiile dela baza art. 407 și 408 din proiect. Art. 2 din legea pentru Curtea de casație și justiție, că recursul în casare se îndreaptă numai asupra hotărârilor date în ultimă instanță, iar prin această contradicție dispăre și motivul de recurs. partea interesată ne mai putându-se plânge de violarea legii a ultimei instanțe de fond, care are rol de a îndrepta greșeala făcută de judecătorii primei instanțe. Art. 352 și 354 din proiectul codului de procedură civilă italiană Mortara, dispune că recursul în casare este admisibil când partea nu mai are altă cale de atac. În ipoteza când acest articol va fi păstrat, pentru ca partea interesată să nu fie influențată de vreo constrângere, proiectul trebuie complectat cu dispoziția că renunțarea la calea apelului nu se poate face înainte de pronunțarea hotărârii date de prima instanță.

Art. 432 din proiect dispune, că după darea hotărârii de secțiile unite ale Inaltei Curți de casație în materie de neconstituționalitate a legii, primul președinte al acestei Inalte Curți, va trimite dosarul la instanța care l'a înaintat. Acest articol trebuie să fie complectat cu o dispoziție, care să arate ce va face instanța de fond după această trimiteră, prin această dispoziție se va împlini o lacună simțită în practica judiciară.

Art. 434 al. 1 din proiect, dispune că în recursul

contra încheierilor date de instanțele de judecată se pot invoca fapte și dovezi noi, iar în art. 439 al. 4 se spune că în aceste recursuri instanța poate cerceta și aprecia faptele. Credem că este bine că aceste dispoziții să fie înlăturate din proiect. Instanța de casare trebuie să rămână numai o instanță de formă pură, cercetând dacă judecătorii au aplicat bine legea. Altfel, această instanță se transformă în al treilea grad de justiție de fond, iar recursul în casare devine reviziunea prevăzută de § 534—537 din codul de pr. civ. din Ardeal, schimbată în recurs prin art. 80 din legea pentru Curtea de casație, sau în recurs la tribunalul Cantonal prevăzută în art. 553 din codul de pr. civ. al Cantonului de Vaud.

Art. 434 al. 3 din proiect dispune că în cazul când încheierea n'a fost comunicată, motivele recursului vor fi depuse la instanța de casare până în ajunul zilei de judecată. Acest aliniat trebuie complectat cu dispoziția că în acest caz instanța va da un termen intimatului pentru a lua cunoștință de aceste motive.

Art. 437 al. 2 din proiect dispune că dacă prin încheierea atacată s'a dispus suspendarea procesului, dosarul va fi înaintat în întregime la instanța de casare. Această dispoziție pare a fi echivalentă cu recursul pentru exces de putere prevăzută în art. 27 al. 2 din legea pentru Curtea de casație. Cum acest fel de recurs nu este prevăzută în altă parte a proiectului, dacă autorul proiectului a înțeles să se refere prin această dispoziție la recursul pentru exces de putere arătat mai sus, această dispoziție trebuie lămurită mai bine: în caz însă când proiectul vorbește de o simplă încheiere atacată prin recurs el trebuie să prevadă în chip vădit, recursul pentru exces de putere fixat în art. 27 din legea pentru Curtea de casație, acest fel de recurs fiind foarte necesar în caz când cursul justiției este întrerupt.

Art. 439 al. 5 din proiect dispune că instanța de recurs va putea casă și modifică încheierea, dacă recursul n'a fost motivat, sau când urmează a se aplica dispozițiile art. 419 din proiect. Privitor la această dispoziție avem două observații de făcut: Un recurs nemotivat nu poate fi primit. Principiul acesta a fost stabilit în art. 422 al. 3 din proiect cu prilejul judecării recursului contra unei hotărâri și nu este nicio rațiune ca principiul să fie schimbat în recursul contra unei încheieri, mai ales că depunerea motivelor de recurs contra unei încheieri o prevede și art. 434 al. 4 din proiect. În ce privește casarea încheierii, chiar fără motive, pentru violare de lege, am arătat cu prilejul discuției art. 419 din proiect rațiunea că o casare n'ar putea avea loc decât numai când motivele de recurs, ce s'ar fi putut formula, ar fi de ordine publică.

Proiectul mai are nevoie de următoarele complectări:

Trebuie să prevadă atribuțiunile Inaltei Curți de casație pe secțiuni. În acest sens este art. 31 din legea pentru Curtea de casație. Atribuțiile instanței judecătorești fixând competența ei, trebuie să fie prevăzute în codul de procedură civilă.

Trebuie să prevadă recursul în interesul legii și recursul în anulare. În acest sens: art. 21—22 din legea pentru Curtea de casație. Primul recurs o-

crotește legea, contribuie la stabilirea unității de jurisprudență, când înalta Curte de casație nu și-ar putea îndeplini acest rol din pricina inactivității părții, care ar avea interes să facă recurs. Al doilea fel de recurs păstrează organizarea statului apărând ordinea, siguranța publică, interesele justiției private din punct de vedere general.

Trebue să prevadă competența Curții ca Înaltă Curte de justiție. În acest sens: art. 58—64 din legea pentru Curtea de casație și justiție. În adevăr, viitorul cod de procedură civilă concentrând în sine și procedura acestui înalt for jurisdicțional pentru unitatea lucrului trebue să-i fixeze nu numai competența ca instanță de casare, dar și competența ca Înaltă Curte de Justiție.

Trebue să prevadă că deciziile Curții de casație se dau fără drept de opoziție în orice materie. În acest sens este și art. 55 din legea pentru Curtea de casație și justiție. Acest drept făcând parte din căile ordinare de atac partea îl are, când legea nu-l desființează în chip vădit. Or, concepția de accelerare a judecării nu mai cadrează cu acest drept, care târăgănește inutil procesul.

(va urma)

P. VASILESCU

Profesor de Procedură Civilă la Universitatea din Iași

TRANSFUZIUNEA SÂNGELUI DELA CADAVRE OMENEȘTI LA OM ȘI DREPTUL CIVIL

(Referințe asupra conceptului modern al drepturilor personalității)

(Urmare)

c) *Convențiuni de suportarea, în scop de cercetări științifice, de diferite tratamente medicale; de a respecta anume regim de viață pentru a se experimenta ipoteze științifice; de a efectua explorări în ținuturi, anotimpuri sau condițiuni primejdioase vieții sau sănătății; explorări pentru scopuri științifice în folosul institutelor sau asociațiilor științifice.*

Interesul social trebuind să predomină totul (chiar dacă ființa morală sau fizică a individului ar fi sacrificată), considerăm licite sus expusele convențiuni, ele cadrând cu noua etică socială a epocii noastre și conștiința juridică și mai ales socială a contemporanilor.

Este odios să permiți să se exonerare de răspundere de accidente orice companie comercială de transporturi, declarând licite convențiile de exonerare față de transportați: e nelogic să se dea posibilitate întreprinzătorilor de conserve de cal, de exemplu, să-și limiteze răspunderea de accidente prin sistemul asigurărilor sociale, deci să facă operațiuni ce aduc jigniri principiului integrității persoanei fizice umane, dacă în același timp nu se consideră licite convențiunile catagrafiate mai sus, unde scopul lăudabil este evident, sau dacă nu se respinge pretențiunea de daune ce ar formula estropiatul într-o asemenea expediție, etc.

Este o ipocrizie respingătoare să argumentăm

elevațiunea morală a sacrificiului vieții cerut individului de colectivitate, pentru apărarea ei armată, dar în același timp să susținem că: „morală creștină ce stă la baza civilizației societății europene, se opune ca individul să dispună, cu sau fără echivalent bănesc, liber de viața sa sau integritatea corpului său”, pentru promovarea științei acelei societăți și mai ales pentru experimentarea unor metode sau tratamente medicale, care pot (dacă li se constată eficacitatea prin riscarea vieții câtorva exemplare omenești) să fie aplicate cu succes pentru alinarea suferințelor a milioane de oameni.

Atâta timp cât societatea va cere individului în scopuri războinice, pentru realizarea de țeluri politice, sacrificiul vieții lui, nu are dreptul, dacă voeste să rămână consecventă, să-i tăgăduiască libera dispozițiune de viață, de corpul său, cu sau fără plată, pentru scopuri științifice, care reprezintă o utilitate socială tot atât de demnă de luat în considerare ca și apărarea de agresiunea inamică sau efectuarea unei expansiuni teritoriale.

Acesta este tragismul (poate realmente comicul vieții contemporane): realiști în manifestările și acțiunile vieții curente, refuzăm crederii noastre dreptul să ia act și cunoștință de acest realism al acțiunilor noastre și astfel să-și creeze cadrul formal, instituțiunile necesare sociale, politice, juridice, adecuate acestor acțiuni și manifestări.

d) *Ce răspundere civilă are autorul rănirii sau omuciderii consimțite de victimă? Eutanasia, asasinatul medical, sterilizările și castrările consimțite, complicitatea la sinucidere, ce responsabilitate civilă creează? Este necesar medicului consimțământul pacientului pentru aplicarea, în scop de vindecare, a unui tratament sau efectuarea unei operațiuni, care atinge integritatea persoanei fizice a pacientului?*

În toate aceste împrejurări se discută drepturile personalității și odată cu responsabilitatea penală se pune și chestiunea răspunderii civile a celor ce aduc atingeri integrității persoanei fizice umane, cu consimțământul ei.

Codul penal român rămânând în coloratura generală individualistă a codului civil român, nu prevede penalități pentru sinucidere sau auto-mutilări, deși grave consecințe decurg din aceste fapte pentru colectivitate. Iată aberațiile aplicării integrale a principiului respectului integrității morale a individului: i se lasă libertatea să dispună de viața lui, de corpul lui, după capriciul său.

După teoria clasică, individul nu poate dispune licit de viața sau de corpul său în scopuri științifice, cadrând cu interesul social, dar rămâne nepedepsit, dacă din motive sentimentale, ucide sau rănește pe altul sau dispune de viața proprie (crimele sau rănirile *pasionale* quasi-nepedepsite de practică judiciară). Individul este asigurat de impunitate, dacă prin sinucidere sau auto-mutilare (cu excepția auto-mutilărilor pentru a scăpa de obligațiile militare) se sustrage dela datoria sa socială, de a activa în sensul utilității sociale; estropiat va fi o sarcină pentru colectivitate, sinucigându-se va lăsa familia în sarcina societății.

Apreciat tot prin prisma utilității sociale, con-

*) Vezi No. 33, și 34 din 1933.

sider licit, nedând loc la nici o răspundere nici civilă, necum penală, așa zisul „*asasinat medical*”. Eutanasia aplicată cu un control riguros, ca să corespundă interesului social și să nu se transforme într-o omucidere interesată, o socotesc o măsură necesară socială.

Spectacolul barbar al prelungirii agoniei numai de dragul respectului principiului integrității persoanei fizice umane, nu prezintă nic o utilitate pentru colectivitate, așa încât este licit să i se pună sfârșit.

După cum în teoria *riscului acceptat*, a produs efecte salutare pentru colectivitate, principiul încrustat în maxima: „*Volenti et consentienti non fit injuria*”, deasemenea în această materie a omorului și rănirilor consimțite de victimă și social recomandabile, cred că va transforma întreaga problemă a responsabilității civile.

V. Dongoroz, acel admirabil penalist, mândrie a generației mele, studiază, în complectările sale asupra numărului 864 din „*Tratatul de drept penal* al lui Tanoviceanu (vol. I, pag. 960—970 și vol. II No. 1284 pag. 499) efectul consimțământului părții vătămate în acțiunile ilicite penale.

D-sa arată că toate infracțiunile, — în care obiectul ocrotirii penale ar fi unul din drepturile (facultățile) innăscute, precum viața, libertatea, integritatea fizică, munca, — nu pot fi scoase de sub incidența legii penale prin consimțământul victimei.

Constată însă că unii autori fac excepție pentru omucidere după rugămințile victimei, omucidere din motive binecuvântate, precum mila, umanitatea, devotamentul, etc. După mulți autori, susține d-sa, ar trebui pedepsite autoleziunile aduse facultății de a procrea: că doctrina e aproape unanimă să decidă că un tratament medico-chirurgical, chiar efectuat după regulile artei medicale, constituie un fapt ilicit, dacă lipsește consimțământul valabil al pacientului, dar dacă acel consimțământ există, iar tratamentul s'a efectuat conform artei medicale, orice leziune ar rezulta, sau chiar moartea, nu pot fi imputabile medicului, nici pe cale penală, nici civilă. Recunoaște inutilitatea consimțământului victimei, (pacientului) în caz de *stare de necesitate*, sau când bolnavul și-a pierdut temporar conștiința, consimțământul fiind prezumat în aceste ipoteze.

Nu sunt de acord cu Dongoroz în ce privește necesitatea consimțământului pacientului de a se vindeca, teză în care regăsesc ecoul principiului sancțită și inviolabilității persoanei umane, obsedant pentru orice jurist.

Colectivitatea contemporană se poate dispensa de acel consimțământ: dreptul de a vindeca pe bolnavi, — care prin starea lor de boală turbură viața socială, periclitându-i securitatea sau amenințând să rămână în sarcina colectivității, nu reclamă pentru a fi exercitat de ea nici un consens al bolnavului. Individul are obligațiunea de a fi sănătos — pentru a-și putea îndeplini datoriile sociale, pentru a servi, deci el trebuie să sufere să fie vindecat în interes social.

Societatea se găsește în tot timpul, față de individul bolnav, în *stare de necesitate*, ce exclude nevoia existenței consimțământului individului,

oride câte ori nu mai poate să-și îndeplinească obligațiunile lui sociale, devenind o sarcină pentru bugetul colectivității, consumând fără să producă, constituind uneori și un pericol pentru restul grupărei sociale.

e) *Din considerațiuni de interes social poate fi constrinsă voința individuală să se manifeste, în special să acționeze în justiție, atunci când prin pasivitatea sa, individul cauzează o stare, — nocivă socialmente, — de insecuritate a drepturilor celorlalți membrii ai colectivității?*

Principiul integrității persoanei morale umane se manifestă în dreptul procedural, într-o aplicare specială a lui, în adagiul: „*nemo invitus agere cogatur*” adică nu se poate violenta voința nimănui, ca să fie constrâns să acționeze în justiție, aceasta fiind o atingere a integrității persoanei sale morale.

În concepția clasică juridică, singurul arbitru, determinând data când crede că e conform intereselor lui să acționeze, este individul interesat: așa cere sancțitatea și inviolabilitatea persoanei lui morale, fără considerațiune că prin pasivitatea unui asemenea subiect de drept se cauzează colectivității un grav prejudiciu. Într-adevăr și colectivitatea este deosebit de interesată ca starea de insecuritate a drepturilor membrilor ei, să fie rezolvată cât mai neîntârziat, știind ce perturbațiuni pentru viața economică le cauzează.

Asemenea monstruoasă anti-socială produce aplicarea riguroasă a consecințelor individualismului juridic integral, asemenea consecințe absurde, concepția clasică a drepturilor personalității sacre și inviolabile.

Dar principiul „*nemo invitus agere cogatur*”, începe să sufere restricțiuni, i se aduc limitări tot mai numeroase de practica judiciară, de doctrină, toate dictate de necesitatea concilierii intereselor legitime sociale, cu interesele individuale. Și în această materie, trebuie să se aplice teoria *stărei de necesitate*, în care se găsește colectivitatea față de individ, când acesta din urmă, — denaturând dela scopul său social, dreptul ce i s'a recunoscut, — abuzează de el, turburând astfel ordinea socială. Cel interesat poate să impună adversarului eșirea din pasivitate, silindu-l să-l acționeze pentru a-și valorifica pretențiunile, (ridicate prin injoncțiuni sau răspândiri de șvonuri, dar neformulate prin acțiune), fie chiar el să-l acționeze prin acțiuni preventive, ca să fie rezolvate de justiție cu un minut mai de vreme pretențiunile ridicate, sau drepturile contestate.

S'a recunoscut astfel admisibilitatea acțiunilor preventive a intervențiilor forțate, a întregii proceduri preventive și declaratorii, toate instituții juridice ce aduc grave atingeri integrității persoanei morale umane, așa cum e concepută în doctrina clasică juridică. Utilitatea socială a primat și aici interesul individului. (Vezi detalii asupra doctrinei și jurisprudenței în lucrarea „*Acțiuni preventive și procedura preventivă, declaratorie în dreptul procedural român*” de G. Eliescu, 1933).

f) *Doctrina eugenismului și politica eugenică, decurgând din ea, aplicată în unele state din America și pe cale de aplicare în Germania, Italia*

și Rusia, constituie cea mai gravă atingere ce se poate concepe, adusă concepției clasice a drepturilor personalității.

Doctrina eugenismului luptă pentru construirea unei conștiințe eugenice, raciale, în care preocuparea de morală, sănătate, igienă socială, să fie centrul gravității națiunii și în genere, al colectivității omenesci, cu eliminarea preocupărilor de morală individuală.

Eugenismul transformă în stare de simplu suvenir (înduioșător dar oarecum comic, ca orice este prea duos) acea cucerire demodată ce sunt „drepturile omului”, drepturile personalității (vezi André Sigfried: „Les Etats Unis d'aujourd'hui” pag. 104—113, ed. 10, Colin).

Sunt sacrificate drepturile personalității (așa cum le concepe teoria clasică juridică) în preocuparea de viitorul fizic al rasei, adevărată mistică, ce în Statele Unite ale Americii exaltează (cum constată la 1927 André Siegfried în studiul sus citat), drepturile supreme ale colectivității, redeşeptând „*acel spirit colectivist ce dela republica lui Platon, dormita, nepersistând decât la viziunari*”.

O nouă morală a reproducerii umane este în formare: se organizează legislația pentru limitarea degenerescenței și construirea rațională a unei rase noi, viguroase și selectate: se ajunge la selecțiunea umană rațională și raționalizată, bazată pe biologie (ca aceea a crescătorilor de rase animale), iar nu ca altă dată pe sentimentul sau fantezia fiecăruia. Individul suferă, dar găsesc formula lui Adolf Hitler fericită, când vorbind despre sterilizarea degeneraților, arată că este: „eine barbarische Massnahme für den unglücklich davon Betroffenen aber ein Segen für die Mitund-Nachwelt. Der Vorübergehende Schmerz eines Jahrhunderts kann und wird Jahrtausende vom Leid erlösen”. (A. Hitler: „Mein Kampf” vol. I, pag. 280, ed. 9-a).

Eugenismul se bazează pe (prioritatea) faptului ereditar în dezvoltarea umană: impune, pentru ameliorarea rasei, determinarea acelor cărora le e permis, în interesul colectivității, să se reproducă.

V. Dongoroz în lucrarea sus citată (vol. III No. 1627 pag. 129 și urm.) exprimă următoarea opinie: „o selecțiune artificială se impune și față de rasa umană, așa după cum cu râvnă și metodă, omul se străduiește să realizeze față de restul viețuitoarelor”. Citează lucrarea lui Gh. Richet: „La selection humaine”, Paris, 1919. Pare că recomandă sterilizarea motivată, nu pe calitatea de infractor, dar pe condițiunea de anormal. Condamna asexuarea cu măsură penală sau de siguranță, dar adaugă: „Credem că printr'un tratament medical adecuat, printr'un procedeu chirurgical, care să nu meargă până la asecurare și nici chiar până la sterilizare, s'ar putea obține domolirea sensibilității acelor infractori, pentru care ea este o penalitate de mult legiferată în anume State ale Americii de Nord”.

Cele mai sus expuse, arată cât de perimat e conceptul clasic al drepturilor personalității și cum în preocupările oamenilor de stat, ale sociologilor, ale juriștilor, ale moralistilor contimpo-

rani, este eliminată grija de respectul integrității persoanei fizice și morale umane.

g) Operațiunile de transfuziuni de sânge, voluntare dela om la om, cât și transfuziunile dela cadavre omenesci la om și concilierea lor!!! cu conceptul juridic clasic al drepturilor personalității.

În lucrarea profesorului chirurg rus Serge Judine: „La transfusion du sang de cadavre à l'homme”, (ed. 1933, Masson, Paris) găsesc aceste referințe uluitoare: „Semnalăm că la Paris „Opera de transfuziuni sanguine de urgență” — fondată în 1930, a rezolvat problema dătorilor de sânge benevol, de o perfectă manieră. Un serviciu de transfuzori de sânge este gata să răspundă la prima chemare telefonică (Nota 1, sub pag. 3, lucrarea sus citată).

Mai arată, că în timpul războiului s'au organizat servicii de dători de sânge benevoli și chiar obligatorii, în marile clinici particulare, în marile institute și facultăți, fiind perfectă organizarea serviciului dătorilor de sânge benevoli.

Din informațiunile ce dețin dela iscusitul chirurg ce este Domnul Doctor I. Făgărășanu, asistent universitar la Facultatea de medicină din București, și secundar la Spitalul Brâncovenesc, rezultă că s'a organizat și în București un serviciu de asemenea „donneurs de sang”, corespunzând exigențelor tot mai multiple de transfuziuni de sânge.

Iată dar sângele omenesc transformat în marfă de vânzare, în valoare economică, exploatată în întreprinderi comerciale, mai mult decât științifice, de procurat sânge omenesc pentru transfuziuni. Sângele trebuind să fie „condiționat”, adică să fie în suficientă cantitate, să conțină cota venită de globule roșii și leucocite, să nu conțină substanțe toxice și bacili sau spirocheți, etc., — este necesar ca acești dători de sânge benevoli, (sau obligatorii în timp de război) să ducă un anume fel de viață, un anume regim alimentar și sexual, iar libertatea lor de a se deplasa să fie cu totul iluzorie (ca astfel să fie la dispoziția clinicii sau întreprinderii pe lângă care funcționează). Convenții sunt încheiate între clinici sau întreprinderi furnizoare de sânge omenesc și procuratorii benevoli de propriu sânge, convenții care stabilesc normele obligatorii de trai ale acelor dători de sânge, fixându-se plata sângelui procurat.

Aceste convențiuni care jignesc aparent morala creștină, ce stă la baza civilizației europene și nu sunt conciliabile cu conceptul clasic al drepturilor personalității sacre, inviolabile și necomerciale, totuși sunt perfect valabile, obligatorii și trebuie lăsate să și producă toate efectele lor.

Spiritul colectivist contemporan le aprobă în totul, constatând utilitatea lor socială de netăgăduit. Serge Judine, observând lipsa de suficienți dători de sânge benevoli pentru acoperirea nevoilor medicale, mai ales în timp de război, revoluții, mari catastrofe miniere sau feroviare, sau cutremure de pământ, — a experimentat cu succes transfuziuni de sânge dela cadavre omenesci la om, în serviciul său de chirurgie la Institutul de traumatologie și de chirurgie de urgență dela Moscova. Se pare că sângele luat dela cadavre,

în cele șapte până la opt ore dela deces, poate fi utilizat cu succes pentru transfuziuni timp de 23—25 de zile, după ce pentru conservarea lui și condiționarea lui s'au executat toate măsurile precizate de Judine în studiul său sus arătat.

Serge Judine în concluziunea lucrării lui (pag. 141—143) arată avantajele utilizării (după metoda indicată de el și pe care o consideră o tehnică curentă). — sângelui cadavrelor pentru transfuziuni, amintind că sângele unui singur cadavru poate rechema la viață 5—8 pacienți.

Citez de asemenea lucrarea lui Paul Michon: „La transfusion sanguine” (Masson, 1930, Paris), studiind tehnica transfuziunilor de sânge voluntare.

Opinez că individul poate dispune prin acte de ultimă voință de cadavrul său, indicând o utilizare a lui în scopuri sociale: transfuziuni de sânge, realizări de grefe, de tendoane, nervi, articulații, glande, etc.

Tehnica chirurgicală a grefelor de sânge, nervi, oase, tendoane, glande, articulațiuni, rinichi și chiar cu anumite condițiuni de membre, luate dela cadavre omenesti sau dela vii, marchează apogeul evoluției mentalității omenesti contemporane, evoluție de care dreptul pozitiv civil și doctrina și jurisprudența dreptului civil sunt obligate să țină seamă, aducând conceptului drepturilor personalității inevitabilele modificări. Altfel dreptul riscă să rămână o creațiune artificială incomodă și inaplicabilă, fiind anacronică.

Este exact că moda nu trebuie să aibă influență asupra justiției și instituțiile fundamentale omenesti nu pot varia după capriciile modei, așa cum afirmă spiritual Ripert în „La règle morale dans les obligations civiles”, dar Dreptul fiind o instituție omenască, aplicându-se la oameni el nu poate să nu se informeze de evoluția conștiinței morale și sociale a colectivității omenesti în care acționează și astfel să nu se încadreze în ritmul celorlalte discipline și instituțiuni sociale.

Precum o renovare a concepției economice dominante, a eticei diriguitoare, a cadrului social-politic, se impune pentru reînvierea colectivității omenesti contemporane, (astăzi în stare de obositor marasm), astfel se impune și renovarea Dreptului, care trebuie să asculte sugestiile științelor, artelor și disciplinelor auxiliare lui.

Fiind de acord cu constatarea ironică a lui Ripert, că concepția de „drept social” este tot atât de veche ca și origina Dreptului, iar Dreptul nu poate fi decât social, nu mă opresc totuși să remarc că o reală socializare a Dreptului civil, în materia drepturilor personalității, constituie o necesitate pentru conștiința juridică contemporană; c tendința efectivă în acest sens este mai mult de întrezărit decât de constatat cu certitudine, dar evoluția în viitor în acest sens o socotesc inevitabilă, iar nu numai recomandabilă.

NOTA. — Nu insist în acest studiu asupra limitărilor aduse de practica juridică contemporană drepturilor individului de a determina singur genul funeraliilor sale, ritul în care să fie înmormântat, locul înmormântării sale, genul ornamentațiilor funerare ale mormântului său, drepturi

care nu sunt decât tot atâtea elemente componente ale dreptului personalității, sacre și inviolabile ca și personalitatea.

Imi rezerv dreptul ca ulterior să fac precizările necesare în această materie, adnotând o ordonanță prezidențială dată în 1921 la Trib. Prahova, s. l-a, ca judecător supleant, ordonanță menținută de completul Tribunalului.

Câmpina, August 1933.

GEORGE ELIESCU

Avocat

RECENZII

E. CRISTOFOREANU. Despre contractul individual de muncă (Analiza lui în cadrul legilor în vigoare. 427 pagini, 200 lei. Editura Curierul Judiciar).

Sunt peste patru ani de când țara noastră posedă o lege modernă a contractului de muncă. Inspirată de principiile legislațiilor occidentale și folosind experiența jurisprudențială și doctrinală pe urma aplicării acestor legislații, normele legii noastre au găsit o imediată și tot mai frecventă și însemnată aplicare. Am putea afirma cu drept cuvânt că legislațiunea muncii constituie astăzi ramura cea mai însemnată de activitate juridică. Importanța practică a reglementării contractelor de muncă și a procedurii conflictelor la cari pot da naștere, explică extensiunea pe care au luat-o serviciile corespunzătoare ale Ministerului muncii și organizarea unei jurisdicții speciale.

Toate acestea cereau un bun îndreptar doctrinal, un tratat de legislație a muncii. Eruditul nostru juriconsult **E. Cristoforeanu**, căruia știința juridică românească îi datorează pe lângă atâtea utile adnotări de legi și jurisprudențe, tratatul său despre **Contractul de transport**, ne-a prezentat de curând lucrarea sa **Despre Contractul individual de muncă**.

Este o lucrare conștiincioasă pentru care s'au utilizat toate operele de specialitate din literatura juridică franceză, italiană, germană și austriacă, toată jurisprudența română publicată, precum și cea pe care autorul nu a pregetat s'o caute în codicile de hotărâri încă imedite.

La cultura generală, cea juridică și cea de specialitate a autorului se adaugă un spirit de obiectivitate, care dă operei caracterul său științific, precum și o claritate de expunere, de natură a face lucrarea utilizabilă în cele mai largi cercuri de cetitori chiar neprofesioniști, fie că ar avea, ca asesori, un rol determinant în aplicarea legii, fie că, subiecte de aplicare ale ei ar dori să-și cunoască drepturile și îndatoririle.

Autorul își intitulează lucrarea modest: **O analiză a contractului individual de muncă în cadrul legilor în vigoare**.

Adevărul e că ne aflăm în fața unui **tratat complet al contractului de muncă**, ce se poate compara fără nicio ezitare cu lucrările cunoscute ale juriconsultilor apuseni Barassi, Lotmar, Pascaud, Pic și Rouast.

În pagini condensate, spre a reda în minimul de fraze maximul de idei și informații, autorul analizează amănunțit noțiunea contractului de muncă, deosebirea de celelalte contracte apropiate, apoi elementele contractului, părțile contractante, obiectul, condițiile de validitate (capacitatea, consimțământul, etc.), proba, drepturile și obligațiile la cari acest contract dă naștere, cauzele de desființare, consecințele rupei contractului, acțiunile cari rezultă din contractul de muncă, exercițiul lor și executarea.

În acest cadru larg și logic, autorul are însă prilejul să se ocupe amănunțit de o mulțime de chestiuni și probleme derivând din natura specială a acestui contract dându-ne pre-

cizări documentate și deseori impresionant de juste vederi personale despre noțiunea de patron, de salariat, de mod al salarizării și accesorii sau elemente componente ale salariului (prime, participări la beneficii, alocații, gratificații, provizion, bacșiș), obiceiurile profesionale, modalitățile de plată, mijloace de ocrotire a salariului față de terți și patron, privilegii, concediul, preavizul, indemnitatea în caz de concediere nejustificată, mijloacele de asigurare și executare a drepturilor deduse în justiție, ș. a.

Lucrarea valoroasă, pe care ne-a dat-o d-l Cristoforeanu, a realizat o adevărată minune în aceste vremuri de criză a cărții.

Abia anunțată, înainte ca recenziții să o fi putut citi și prezenta, prima ediție e **aproape epuizată**.

Mai mult decât orice, am putea spune de bine despre această carte bună, acest **fapt** arată cât de necesară era și cât de bine a fost primită.

E răspunsul cuvenit, pe care cei cărora li se adresează, l-au dat juristului destoinic, ale cărui serioase lucrări îmbogățesc literatura noastră juridică.

ALEX. VELESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. UNITE

Audiența dela 22 Iunie 1933

Președinția D-lui D. VOLANSCHI Prim Președinte

Charlotte Dr. Constantiniu și a. cu C. Faur

Decizia No. 33

Sechestrul judiciar. Succesiune. Partaj. Sechestrul judiciar având și calitatea de avocat. Intentare de procese privitoare la succesiunea al cărui sechestrul este. Pretenții pentru onorar de avocat osebuit de cel cuvenit ca sechestrul. Admitere. Art. 615 pr. civ.

Mandatar judiciar și sechestrul judiciar. Contract cu sine însuși. Nevalabilitate. Art. 942 c. civ.

1. Prin art. 615 pr. civ. nu s'a impus sechestrului judiciar și obligațiunea de a face și oficiu de avocat în procesele referitoare la bunurile puse sub sechestrul, ci numai îndatoririle de a face acte de conservare și de administrație și de a sta în judecată numai cu îndrituirea justiției.

Așa fiind și din deciziunea de numire a sechestrului nerezultând că i s'ar fi dat și însărcinarea de a pleda procese, serviciile de avocat nu intră în categoria serviciilor pentru cari i s'a fixat onorariul de sechestrul prevăzut în acea decizie de numire.

2. Un mandatar judiciar, cum este un sechestrul, nu poate să contracteze cu sine însuși o convenție în numele persoanei pe care o reprezintă, obligațiunea față de sine însuși neputând constitui, în sensul principiilor codului civil român, un act juridic valabil; deci un asemenea mandatar nu-și poate valorifica pretențiunile pe un atare titlu.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de Charlotte Dr. Constantiniu, personal și ca tutore, Dr. C. Constantiniu, cotutor, Tereza C. Ionescu, C. Ionescu, soț pentru autorizare și Ecaterina I. Popovici în contra deciziei nr. 103 din 1931, dată de Curtea de Apel Iași, secția II-a.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din

care rezultă că intimatul C. Faur, avocat din Iași, a fost numit prin decizia nr. 169 din 1923 a Curții de Apel Iași, secția I-a, sechestrul judiciar al averii rămase de pe urma defunctului V. Gheorghiu din comuna Hârlău (jud. Botoșani), până la facerea partajului între moștenitori.

Numitul având autorizația Justiției, a intentat un număr de 28 procese privitoare la succesiunea al cărui sechestrul era și pledând în ele ca avocat, a cerut ca moștenitorii să fie obligați a-i plăti onorar pentru serviciile de avocat făcute în susținerea acestor procese, — cerere pe care Tribunalul Iași a admis-o, fixându-i un onorar de 200.000 lei, iar Curtea de Apel — prin decizia atacată cu recurs — l'a redus la 120.000 lei cu procente și cheltuieli de judecată.

Înainte Curții de Apel recurenții moștenitori au obiectat că intimatul nu poate pretinde pe lângă onorariul de sechestrul și pe cel de avocat, întrucât numirea lui ca sechestrul s'a făcut tocmai în vederea faptului că era avocat profesionist și că în această calitate era în măsură să apere și să lichideze succesiunea.

Instanța de apel a respins această obiecțiune pe motiv că din decizia prin care intimatul a fost numit sechestrul, nu rezultă că s'ar fi avut în vedere faptul pretins de recurenți; că îndatoririle sechestrului fiind, potrivit art. 615 proc. civ., numai de a face acte de administrație, a încasa venituri și a sta în Justiție cu autorizația prealabilă a autorității care l'a numit, nu și de a face oficiu de avocat în procesele relative la bunurile aflate sub sechestrul, — rezultă, zice Curtea, că recurentul este în drept a pretinde onorar pentru procesele pe care le-a ple dat în interesul succesiunii cu autorizația Curții; că, de altfel, dacă el n'ar fi fost avocat și ar fi trebuit să angajeze avocați pentru acele procese, desigur că aceștia trebuiau plătiți; ori — zice Curtea — împrejurarea că însuși sechestrul fiind avocat și că în această calitate a făcut servicii succesiunii, nu schimbă situațiunea; examinând și obiecțiunea recurenților că intimatul în calitate de sechestrul nu putea să trateze cu sine însuși angajându-se ca avocat al succesiunii, — Curtea o respinge pe motiv că un mandatar convențional sau judiciar poate face un asemenea act, dacă este util și nu oprește de lege; că nici un text de lege nu oprește pe sechestrul să facă un asemenea act; că din actele dela dosar rezultă că serviciul de avocat prestat de intimat în procesele succesiunii în care a ple dat au fost utile succesiunii; că așa fiind, zice Curtea, urmează a se obliga recurenții moștenitori a plăti intimatului onorariul cuvenit pentru serviciile ce a prestat succesiunii ca avocat.

Moștenitorii atacând cu recurs deciziunea Curții de Apel, au formulat 5 motive de casare.

În ședința dela 3 Iunie 1932, neîntrunindu-se numărul de voturi prevăzut de art. 14 din legea organică a Inaltei Curți în ce privește soluționarea motivelor 1, 4 și 5 de casare, s'a dispus trimiterea lor în judecata completului de divergență, urmând ca după soluționarea acestor motive completul obișnuit al secțiunii să examineze, dacă va mai fi cazul, motivele 2 și 3.

Curtea complectându-se conform art. 15 din legea sa organică, prin deciziunea no. 1224 din 1932, dată în complet de divergență, a respins motivul IV de casare și constatând că asupra motivelor 1

și 5 nu s'a putut întruni numărul de voturi cerut de lege, a trimis judecarea lor înaintea Secțiunilor Unite ale acestei Înalte Curți.

Având în vedere motivul I de casare:

I. Exces de putere, violarea principiilor în materie de mandat și violarea art. 615 pr. civ.

Am invocat că d-l Faur nu poate cere onorar de avocat osebit de onorariul său de sechestrul judiciar, de oarece a fost numit în această calitate de secția I-a a Curții de Apel din Iași, tocmai fiindcă administrarea unei succesiuni implică în genere o serie de operațiuni juridice (contracte de locațiune, acțiuni de plată chiriilor, de reziliere, etc.) pe cari mai bine ca oricine altul le poate face un avocat.

Curtea răspunde că decizia de numire ca sechestrul judiciar nu conține nici o mențiune în acest sens, — fără a observa că decizia de numire conține implicit ideea de mai sus atunci când acordă funcțiunea de sechestrul unui avocat. Argumentul Curții că dacă sechestrul nu era avocat ar fi trebuit să angajeze un avocat în procesele intentate, este nefondat, de oarece cu acest sistem de interpretare, d-l Faur ar putea cere onorar și pentru restul activității sale de sechestrul, redus la arendările imobilelor, la primirea chiriilor, deci tot la acte juridice. Ne întrebăm atunci, care este activitatea sa numai de sechestrul judiciar cu salariul de 8% din venituri?"

Considerând că chestiunea de rezolvat pentru soluționarea acestui motiv este aceea de a se ști dacă serviciile de avocat făcute de sechestrul în procesele referitoare la bunurile puse sub sechestrul intră sau nu în categoria îndatoririlor de sechestrul pentru care s'a prevăzut onorariul indicat în art. 615 proc. civilă;

Considerând că potrivit acestui text de lege, sechestrul va putea face toate actele de conservare și administrație, va putea sta în judecată, în numele părților litigante, cu privire la bunul pus sub sechestrul, numai cu o prealabilă îndrituire a autorității care l'a numit; va încasa orice venituri și sume datorite, va plăti datorii cu caracter curent cum și cele constatate prin titlu executor. Plata sechestrului se va fixa de instanța care l'a numit, fără a putea depăși 10% din venitul net anual al bunului.

Că, în afară de îndatoririle de a face acte de conservare și de administrație și de a sta în judecată numai cu îndrituirea Justiției, — prin dispozițiunile art. 615 menționat, nu s'a impus sechestrului și obligațiunea de a face și oficiul de avocat în procesele referitoare la bunurile puse sub sechestrul.

Că, din sensul și termenii acestui text de lege prin care nu s'a prevăzut printre îndatoririle sechestrului pentru care i s'a recunoscut dreptul la onorariul indicat în acel text și acela de a face oficiul de avocat în procesele referitoare la bunurile puse sub sechestrul — rezultă că serviciile făcute de el ca avocat în acele procese nu intră în categoria îndatoririlor de sechestrul la care se referă art. 615 proc. civ. și pentru care legiuitorul a acordat onorariul indicat în acest text de lege.

Că așa fiind și întrucât instanța de fond a constatat că din decizia de numire a intimatului ca sechestrul nu rezultă — cum pretind recurenții — că i s'ar fi dat această însărcinare spre a pleda procese pentru care nu i s'ar fi cuvenit alt onorar decât acela de sechestrul, — cu drept cuvânt a înlăturat susținerea lor formulată de ei în acest sens și bine a decis că serviciile de avocat făcute de el în pro-

cese menționate nu intră în categoria serviciilor pentru care i s'a fixat onorariul prevăzut în decizia prin care a fost numit sechestrul.

Că deci motivul I de casare e neîntemeiat.

Având în vedere partea primă a motivului V de casare:

Exces de putere și violarea principiilor în materie de mandat.

Am susținut că d-l Faur nu se putea angaja pe sine însuși ca avocat.

Curtea răspunde că, Codul Civil nu interzice contractul cu sine însuși, deși contrariul rezultă din nenumăratele dispozițiuni, cari iau măsuri pentru a evita reprezentarea de către aceeași persoană a două interese contrare, — ceea ce este și în firea lucrurilor.

Considerând că chestiunea de rezolvat pentru soluționarea părții prime a motivului V de casare este aceea de a se ști dacă un mandatar judiciar, cum este un sechestrul, poate să contracteze cu sine însuși o convenție în numele persoanei pe care o reprezintă.

Considerând că potrivit art. 942 cod. civ., contractul este un acord între două sau mai multe persoane spre a constitui sau a stinge între dănele un raport juridic.

Că prin dispozițiunile acestui text legiuitorul a indicat ca element esențial pentru încheierea unui contract, existența unei pluralități de voințe exprimate de persoane diferite și purtând prin acordul lor asupra obiectului convențiunii.

Că, de aci rezultă că simpla manifestare de voință a unei singure persoane fără acordul mai multor voințe, nu poate da naștere unui contract în sensul admis de principiile codului civil, — acest cod neîngăduind formarea unui contract numai prin voința uneia și aceleiași persoane.

Considerând că obligațiunea față de sine însuși, constituie un act prin care cel ce se obligă exprimă numai singura sa voință, fie ca debitor, fie ca creditor, fie ca subiect activ sau pasiv de drepturi.

Că, codul civil român n'a recunoscut valoarea legală de contract unui astfel de act, care fiind lipsit de elementul pluralității unor voințe distincte esențiale pentru existența contractului, prezintă și inconvenientul că poate da loc unei coliziuni între interesele părții reprezentate și ale celui ce se obligă, — inconvenient pe care legiuitorul a căutat să-l evite nerecunoscând ca valabil contractul cu sine însuși.

Că, în aplicațiunea acestui mod de a vedea, a dispus prin art. 390 cod. civ., că tutorele nu poate cumpăra nici lua în arendă bunurile minorului, nici a primi cesiunea vre-unei creanțe în contra pupilului său, — dispozițiuni din care rezultă interdicția pentru tutore să reprezinte pe minor în actele menționate de contractare cu sine însuși.

Că, tot ca o aplicațiune a aceluiași mod de a vedea, s'a interzis prin art. 1308 c. civ., sub pedeapsă de nulitate, anumitor reprezentanți ca prin încheierea de contracte cu ei înșiși — nerecunoscute ca valabile de legiuitor — să devină adjudecatari direct sau prin persoane interpușe și anume:

- 1) Tutorilor ai averii celor de sub a lor tutelă;
- 2) Mandatarilor ai averii ce sunt însărcinați să vândă;
- 3) Administratorilor ai averii comunelor sau stabilimentelor încredințate îngrijirii lor; în fine,

4) Oficianților publici ai averilor Statului ale căror vânzări se fac printr'înșii.

Că, așa dar obligațiunea față de sine însuși nu poate constitui — în sensul principiilor codului civil român un act juridic valabil; astfel că un mandatar judiciar, cum este un sechestrul, nu-și poate valorifica pretențiunile pe un atare titlu.

Că, deci numai prin exces de putere și violarea principiilor referitoare la contract și mandat, Curtea de fond a decis că intimatul în calitate de sechestrul al succesiunii recurenților putea să se angajeze față de sine însuși ca avocat în procesele referitoare la această succesiune.

Că, deci, partea primă a motivului V de casare fiind întemeiată, urmează a se admite recursul fără a se mai discuta celelalte motive, și casându-se deciziunea Curții de Apel, a se trimite cauza spre nouă judecare aceleiași instanțe.

Apreciind asupra cheltuielilor, Curtea le fixează la suma de lei 3.000.

Pentru aceste motive, Curtea respinge motivul I de casare;

Admite partea primă a motivului V de casare; Casează, etc.

TRIBUNALUL BRAILA SECȚIA I-a

Audiența publică din 14 Aprilie 1932

Președ. D-lui RADU C. GHEORGHIU, Jud. de Șed,
Emil Bercovici, prin av. F. Schwartz cu David Levensohn
și Ferdinand I. Hoppen prin av. H. Stier
Sentința Comercială No. 100.

Execuator. Hotărâre pronunțată în țară străină. Invocarea ei numai ca probă într-o acțiune pornită înaintea instanțelor române. Dacă este nevoie de executor? Art. 374 și 375 pr. civ.

O sentință străină chiar arbitrală, are putere de lucru judecat și ca atare poate fi opusă ca probă a unei stări de fapt sau de drept într'un proces ce se judecă în altă țară, fiindcă art. 374 și 375 pr. civ. cere executorul numai când este vorba de executarea unei hotărâri pronunțate în străinătate și care urmează a se executa în altă țară.

Prin urmare, în speță hotărârea pronunțată în țară străină fiind invocată numai ca probă în fața instanțelor românești, nu este nevoie de a se cere în prealabil executorul.

Tribunalul.

Asupra acțiunii comerciale făcute de Emil Bercovici, comerciant din Brăila str. Imp. Traian no. 30, cu petiția înreg. la no. 41672 din 1930, prin care cere a se obliga pârâtii David Levensohn, comerciant din Galați, str. Portului Casa Rotman și Ferdinand Hoppen, comerciant din Brăila, strada Lemnatori No. 1, la plata în mod solidar a sumei de 5.228,17 florini olandezi sau valoarea lor în lei în momentul și la locul plății conform art. 41 c. com., cu procente legale comerciale de la data exigibilității datoriei și cheltuieli de judecată.

Având în vedere actele din dosarul cauzei cum și concluziunile orale și scrise ale părților prezente din cari, în fapt, se constată următoarele:

Reclamantul Emil Bercovici având de livrat firmei N. H. Wyllers Handelsvereinigung din Rotterdam o cantitate de 300.000 kgr. porumb de Dunăre „galfox“, conform contractului No. 185. 1859 din 13 Septembrie 1929, convine cu pârâtul David Levensohn, ca acesta să efectueze livrarea pentru re-

clamant; prin scrisorile din 5 și 8 Noiembrie 1929, depuse la dosar, pârâtul David Levensohn, confirmă în adevăr această convențiune, prin care referindu-se la contractul no. 185. 1859 din 13 Septembrie 1929 intervenit între Emil Bercovici și N. H. Wyllers Handelsvereinigung din Rotterdam, vinde lui Emil Bercovici succesiv 200.000 kg. și 100.000 kgr. porumb de Dunăre „galfox“ pe prețul de 142 schillingi tona de 1000 kgr. cif Rotterdam, obligându-se a preda lui Emil Bercovici conșomamentele mărfii; cu alte cuvinte, prin această convențiune, pârâtul David Levensohn își ia angajamentul de a executa în fapt livrarea mărfii, care forma obiectul contractului inițial între reclamant și firma cumpărătoare din Rotterdam.

În același timp pârâtul David Levensohn se obligă prin aceeași convențiune, confirmată prin scrisorile din 5 și 8 Noiembrie 1929, să rămână responsabil față de reclamantul Emil Bercovici pentru orice diferențe ce ar decurge din contract și pe care reclamantul le-ar avea față de firma cumpărătoare din Rotterdam în urmă livrării mărfii de către pârâtul David Levensohn, adică dacă reclamantul Emil Bercovici va fi obligat să suporte față de firma cumpărătoare anumite diferențe datorite calității și cantității mărfii livrate, aceleiași diferențe să fie suportate și de David Levensohn care făcea în fapt livrarea, față de Emil Bercovici.

Prin scrisoarea din 18 Decembrie 1929, depusă la dosar, Ferdinand Hoppen, cel de al doilea pârât din proces prin intermediul căruia s'a încheiat afacerea, s'a obligat în mod solidar cu David Levensohn să suporte aceste diferențe rezultate din livrarea mărfii, în această scrisoare precizându-se încă, că diferențele ce vor fi de plătit, se vor forma „pe baza arbitrajului ce se va câștiga la Rotterdam de cumpărătorul Dv., prin firma N. H. Wyllers Handelsvereinigung din Rotterdam“.

Posterior, marfa a fost încărcată de către David Levensohn, transportată și livrată la Rotterdam; ea n'a intrunit însă la predare, toate condițiunile contractului, ceea ce a determinat pretențiuni din partea firmei cumpărătoare; aceste pretențiuni au fost valorificate judecătorește în fața Camerei Arbitrale din Rotterdam, conform clauzelor contractului typ germano-olandez, contract pe baza căruia s'a încheiat și convențiunea de vânzare cu firma din Rotterdam, precum și vânzarea intervenită între pârâtul David Levensohn și reclamant. Camera Arbitrală din Rotterdam, luând în considerație acțiunile firmei cumpărătoare, actele depuse de părți și mostrele mărfurilor primite, a pronunțat deciziunile arbitrale din 31 Ianuarie și 10 Februarie 1930, depuse la dosar în original și în copii, prin cari reclamantul Emil Bercovici, este condamnat a plăti firmei N. H. Wyllers Handelsvereinigung din Rotterdam: pentru porumbul încărcat în vaporul „Messico“ 2.573,84 fl. ol. și pentru porumbul încărcat în vaporul „Jadera“ 2.644,33 fl. ol., adică în total 5.228,17 florini olandezi.

În urmă, reclamantul Emil Bercovici, în baza acestor deciziuni arbitrale, făcând uz de clauzele de responsabilitate din cele două scrisori confirmând convențiunea încheiată de dânsul cu David Levensohn, cum și de condițiunile contractului typ germano-olandez No. 1, a chemat la rândul său în judecată arbitrală pe pârâtul David Levensohn înaintea Camerei Arbitrale din Rotterdam; din sentința arbitrală din 9 Decembrie 1930, depusă la dosar, se constată că procesul s'a desbătut pe baza memoriilor părților, că pârâtul David Levensohn în memoriul său nu contestă nici obligațiunea sa contractuală față de Emil Bercovici, nici identitatea mărfii și nici existența creanței lui Emil Bercovici, adică temeiurile pretențiunilor acestuia valorificate prin acțiunea de față, susținând numai că prin derogare dela clauzele contractului typ germano-olandez No. 1, părțile au convenit și afacerea s'ar fi trasat de către o comisiune de arbitri din Galați, susținere care

însă nefiind dovedită, Comisiunea Arbitrală prin aceeași sentință a admis în totul cererea reclamantului Emil Bercovici. Sentința arbitrală neputând fi executată, Emil Bercovici face acțiunea de față, prin care cere a se obliga pârâții la suma de 5.338,17 florini olandezi, sumă pe care dânsul a fost obligat a o plăti firmei cumpărătoare N. H. Wyllers Handelsvereniging din Rotterdam.

Având în vedere că pârâtul David Levensohn, fără a contesta obligațiunea sa de a răspunde față de reclamant, de sumele de bani pe cari acesta a fost obligat la rândul său să le plătească firmei cumpărătoare din Rotterdam pentru diferențele de cantitate și condițiuni dintre mărfurile de dânsul livrate și acelea pe cari, conform contractului, trebuia să le livreze, ridică totuși următoarele obiecțiuni:

1) Că nu s'a făcut dovada că sentințele arbitrale pe baza cărora se cere condamnarea sa la plata sumei reclamate au fost date pentru mărfurile livrate de dânsul și că nu s'a făcut dovada identității dintre marfa vândută de pârât reclamantului și cea predată firmei cumpărătoare din Rotterdam.

2) Că nu s'a făcut dovada calității semnatarilor sentințelor arbitrale și în fine,

3) Că aceste sentințe arbitrale nu pot fi opuse ca probă suficientă în proces, întrucât fiind vorba de sentințe străine, urma să se ceară în prealabil executorul instanței române.

Considerând că prima obiecțiune ridicată de pârâtul David Levensohn este cu totul neîntemeiată întrucât după cum s'a arătat deja la expunerea în fapt a procesului, însuși pârâtul a făcut încărcarea și livrarea mărfii firmei cumpărătoare din Rotterdam, conform contractului ce încheiase cu reclamantul și în referire la contractul preexistent între acesta și firma cumpărătoare din Rotterdam și prin urmare, nu poate fi vorba ca reclamantul să fi predat altă marfă, decât i s'a vândut, predarea făcând-o însuși pârâtul, care a trimis reclamantului numai conosamentele mărfii.

Că deasemenea din simpla lectură a sentințelor arbitrale pe baza cărora se cere obligarea pârâtului la plata sumei reclamate, rezultă în mod indubitabil că aceste sentințe au fost date pentru mărfurile predate de pârât, sentințele arătând aceleași vapoare cari au făcut transportul mărfii: „Messico” și „Iadara”; că facturile pârâtului David Levensohn din 18 Noembrie și 18 Decembrie 1929 depuse la dosar, referindu-se în mod precis, atât în ce privește cantitățile și calitățile mărfii, cât și în ceea ce privește celelalte condițiuni, la stipulațiunile contractului intervenit între reclamant și firma cumpărătoare din Rotterdam, contract pe baza căruia s'a încheiat și convențiunea dintre reclamant și pârât.

Considerând deasemenea că și cea de a doua obiecțiune ridicată de pârât, prin care se ține a se contesta calitatea semnatarilor sentințelor arbitrale de a da asemenea sentințe, este și ea în totul neîntemeiată, întrucât din contextul acestor sentințe cum și din convențiunea părților și în special din scrisoarea din 18 Decembrie a pârâtului Ferdinand Hoppen, rezultă în mod cert că afacerea din care a rezultat diferența supus judecării a fost încheiată pe baza contractului germano-olandez No. 1, ale cărui stipulațiuni prevăd tocmai ca toate diferendele să fie rezolvate prin arbitraj la Rotterdam și că, comisiunea de arbitri, înainte de a proceda la judecarea diferendului, și-a examinat singură calitatea sa de a judeca litigiul, găsind această calitate tocmai în stipulațiunile contractului tip, pe baza căruia părțile contractaseră și întrucât reclamantul a făcut cu certificatele depuse la dosar dovada legalizării semnăturilor arbitrilor, semnatori ai sentințelor, legalizare făcută de Camera de Comerț și a fabricilor din Rotterdam și Consulatul General al României din Rotterdam.

Considerând în ceea ce privește cea de a treia și ultima o-

biecțiune ce s'a ridicat în proces de către pârâtul David Levensohn, că dacă este în mod unanim admis în toate legislațiunile că o hotărâre străină nu poate fi executată în altă țară fără să se fi îndeplinit în prealabil procedura executorului de către tribunalele țării în care hotărârea se execută, chestiunea de a ști dacă o hotărâre străină poate fi adusă ca probă pentru stabilirea unei stări de fapt sau de drept înaintea instanțelor altei țări, fără să fie în acest scop necesară procedura executorului, este o chestiune controversată, atât în doctrină cât și în jurisprudența română și franceză susținându-se într'un prim sistem că procedura executorului este necesară numai când se cere executarea unei sentințe străine, nu și atunci când această sentință este adusă ca simplă probă într'un proces, iar după alte păreri cristalizate într'un al doilea sistem procedura executorului este necesară în toate ipotezele, fără a se putea distinge între puterea de executare și puterea de lucru judecat a hotărârei străine.

Considerând că la lumina textului procedurii civile române care legitimează materia executorului, la lumina intențiunii și a scopului instituțiunii și la lumina argumentelor esențiale aduse în cele două sisteme de păreri, Tribunalul urmează dar a examina această chestiune de drept cu aplicațiune la procesul de față.

Considerând că potrivit dispozițiunilor art. 374 pr. civ., hotărârile judecătorești date în țări străine, nu se vor putea executa în România, decât după ce Tribunalul în al cărui ocol vor avea a se executa, va încuviința printr'o sentință investiția lor cu titlu executoriu, în urma citării părților și că această investiție nu se va putea încuviința decât dacă aceste hotărâri sunt date de Tribunalele competente și sunt rămase definitive, dacă nu se calcă legile de ordine publică ale României și dacă între amândouă Statele este reciprocitate de executare.

Considerând că o distincțiune trebuie în mod necesar și este în mod general făcută între cele două efecte principale ale unei hotărâri judecătorești, între „judicium”, emanațiunea jurisdicțiunii, lucrul judecat și „imperium”, forța executorie a hotărârei; că „lucrul judecat” fiind o emanațiune a puterii judecătorești, putere egală în toate statele, ea urmează să fie respectată ca atare ori unde, numai forța executorie constituind un drept necesabil, o prerogativă a fiecărui stat și prin urmare numai executarea unei hotărâri străine nu poate fi admisă fără ordinul statului în care această executare este cerută, pe când autoritatea lucrului judecat nu are nevoie de această autorizare.

Că această distincțiune ce rezultă din însăși litera textului citat, care vorbește numai de executare, este determinată și de însăși rațiunea instituțiunii executorului, care stă în principiul suveranității naționale potrivit căreia un stat nu poate să ordone decât în limitele teritoriului său, iar nu și pe teritoriul altui stat, principiu care nu este cu nimic atins prin acordarea puterii de lucru judecat sentinței străine.

Că o sentință străină are putere de lucru judecat și deci poate fi opusă ca probă a unei stări de fapt sau de drept într'un proces ce se judecă în altă țară, fără să se fi cerut în prealabil executorul, rezultă încă din apropierea textului art. 374, pr. civ., care tratează materia executorului de textul imediat următor, art. 375 pr. civ.; în adevăr art. 374 pr. civ., cere reciprocitatea și investiția cu formula executorie, pentru ca o hotărâre străină să poată fi executată în România, dar autoritatea lucrului judecat, hotărârile străine o au și fără aceste două condițiuni, întrucât art. 374 pr. civ. spune că hotărârile străine pot să fie investite cu formula executorie, iar art. 375 pr. civ. arată că formula executorie nu se pune decât asupra hotărârilor definitive, deci cari au putere de lucru judecat și prin urmare hotărârile străine, au această

putere din momentul în care pot să fie investite cu formula executorie, conform art. 374 pr. civ.

Considerând că dacă este de principiu ca o consecință a regulii dreptului ginților „locus regit acut” că actele autentice făcute în țară străină, după legile acesteia, fac credință ca și cum ar fi fost făcute în țară și fiind o perfectă analogie între credința ce se dărește unui act autentic și aceea datorită lucrului judecat, originea lor fiind aceeași și anume încrederea acordată unor anumiți funcționari publici competenți, urmează desigur ca htoărârilor străine să se dea cel puțin tot atâta crezare ca unor contracte judiciare ce ar fi intervenit între părți și prin urmare ar fi absurd să se susțină că într'un proces un act autentic încheiat într-o țară străină, în formele prevăzute acolo, ar putea constitui o probă pe care nu o poate face o hotărâre străină, pentru simplul motiv că nu s'a cerut pentru această hotărâre îndeplinirea unor formalități, cari nu privesc decât forța executorie a acestei hotărâri.

Considerând că dacă legiuitorul ar fi voit să excludă hotărârile străine dela beneficiul autorității lucrului judecat și deci dela beneficiul prezentării lor ca o probă a unei stări de fapt sau de drept, deja stabilite de o instanță străină, cunoscând și distincțiunea ce se făcea între „judicatum” și „imperium” și consecințele trase din doctrină și jurisprudență din această distincțiune, ar fi spus-o în mod expres cerând și pentru acordarea beneficiului lucrului judecat formalitatea executorului, pe care însă art. 374 pr. civ. o cere numai pentru executarea sentințelor străine.

Că prin urmare urmează a vedea că hotărârile străine pot fi opuse ca probă într'un proces ce s'ar judeca în altă țară, cu autoritate de lucru judecat, pentru situațiunea de fapt sau de drept stabilită prin acea hotărâre și prin urmare și această ultimă obiecțiune a pârâtului David Levensohn devine principial neîntemeiată.

Considerând că această obiecțiune, în procesul de față, duce și la absurd, în adevăr, reclamantul cere pârâților să-i plătească, conform obligațiunei luate, suma de bani pe care dânsul a fost obligat a o plăti firmei cumpărătoare din Rotterdam, în baza a două decizii arbitrale, obținute de firma din Rotterdam, iar pârâtul ncontestând obligația sa, cere ca pentru aceste sentințe să se îndeplinească procedura executorului, adică ca reclamantul să ceară executorul pentru două sentințe pronunțate contra sa; în al doilea rând, convențiunea dintre reclamant și pârâtul David Levensohn privea executarea de către pârât a unui contract preexistent între reclamant și firma N. H. Wyllers Handelsvereinigung din Rotterdam, contract care prevedea arbitrajul la Rotterdam pentru diferendele rezultate dintr'insul; pârâtul David Levensohn a acceptat, cel puțin implicit, acest arbitraj, arbitrajul a avut loc și astăzi îi contestă hotărârea pentru motivul că nu s'a îndeplinit formalitatea executorului, care ar fi fost cel mult necesară, dacă era cerută de firma cumpărătoare, parte căștigătoare în acel arbitraj și contra reclamantului, nu contra sa.

Că astfel fiind și întrucât pe de o parte reclamantul face dovada că a fost obligat a plăti firmei N. H. Wyllers Handelsvereinigung din Rotterdam suma de 5.228,17 florini olandezi, iar pe de altă parte, este bine stabilit și de altfel necontestat în cauză, că pârâtul David Levensohn s'a obligat a plăti reclamantului sumele de bani pe cari acesta le va avea de plătit din executarea contractului firmei cumpărătoare, acțiunea se găsește fundată față de pârâtul David Levensohn.

Considerând în ceea ce privește pe pârâtul Ferdinand Hoppen, că acesta nu opune nici o obiecțiune pretențiunilor reclamantului, nefăcând întâmpinare și neprezentându-se în instanță, pentru a pune concluziuni, iar prin scrisoarea sa către reclamant din 18 Decembrie 1929 s'a obligat în mod solidar cu

pârâtul David Levensohn, la plata sumelor pe cari va fi obligat reclamantul să le plătească firmei cumpărătoare din executarea aceluiaș contract.

Că dar acțiunea fiind întemeiată și în ce privește pe acest pârât, urmează a fi admisă în totul.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată al căror quantum, în lipsa unor probe făcute conform legei accelerării, se fixează prin apreciere la suma de șase mii lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Radu C. Gheorghiu, judecător de ședință, Tribuna'ul admite acțiunea.

(ss) Rađu C. Gheorghiu, Aurel Șerbănescu.

Grefier (ss) D. Dimitriu

NOTA. — Prin această sentință, amplu și judicios motivată, Tribunalul Brăila rezolvă afirmativ problema dacă hotărârile judecătorești și arbitrale streine investesc autoritatea de lucru judecat și au forță probantă, chiar și fără executor, atunci când sunt invocate numai ca probă a unei stări de drept sau de fapt, ci nu pentru executarea lor propriu zisă.

Chestiunea puterii de lucru judecat a hotărârilor judecătorești streine este controversată.

După o primă opinie, asemenea hotărâri au de plano autoritate de lucru judecat, din momentul ce au dobândit acest caracter în țara unde au fost pronunțate; executorul este necesar numai pentru actele de executare. O parte din jurisprudența franceză și întreaga jurisprudență română ca și o mare parte a doctrinei, sunt fixate în acest sens (vezi Dareste, *Chôse jugée*, p. 435, Pillet, *Dr. Int. Privé*, p. 359; Weiss, *Traité élém. Dr. Int. Privé*, p. 548, 817; Geny, p. 371; M. Possa, *Executarea hotărârilor jud. streine în România*, p. 108; Șt. Praporgescu, *Valabilitatea hotăr. jud. streine în Rom.*, *Pand. Rom.* 1927, III, p. 88; G. Meitani, *Dreptul* 1907; Al. Cerban, *Dr.* 1900; Alexandrescu, VII, p. 460; I. G. Cohen, *Execut. hot. jud. în Rom.* p. 12; Speer, *Pand. Rom.* 1926, II, 165; V. Hillard, *Principii Dr. Int. Pr.* p. 291; C. Banu, *Executarea hot. jud. streine*, p. 54 și urm. etc.; vezi și Cas. rom. 30 Nov. 1898 *Dr.* p. 695; C. Apel Buc. 9 Dec. 1910. *Dr.* 1911 p. 460 jurispr. cit. Zotta, II, p. 274 și urm. etc.).

Răjiunea pe care se întemeiază această opinie, după care actele puterii judecătorești au o valoare internațională, cu efecte exteritoriale, derivă dintr'o seamă de considerații, dintre cari: respectul pentru actele puterii publice streine, neatingerea quasi-contractului judiciar admis de părți prin judecarea litigiului și neexpunerea la represalii, sunt principalele.

După o altă opinie, confirmată multă vreme de jurisprudența franceză și susținută de o parte a doctrinei, hotărârile judecătorești streine n'ar avea autoritate de lucru judecat înainte de executor (Vezi numeroase jurisprudențe și autori citați de Dareste, *Chôse jugée*, p. 459).

Reazemul acestui sistem este că limitarea puterii suverane în margnile sale teritoriale conduce la limitarea puterii lucrului judecat însuși, nu numai a forței executorii în teritoriul național al instanței care a pronunțat decizia. Invocarea lucrului judecat peste granițe legitimează suveranitatea străină la o revizuire în fond și în formă a sentinței, deci suprimă autoritatea de lucru judecat a unor asemenea sentințe.

Față de desvoltarea raporturilor juridice internaționale și de fundarea vieții juridice pe o bază de interdependență și colaborațiune, respectul hotărârilor judecătorești streine apare ca o necesitate.

În sistemul dreptului nostru pozitiv (art. 374 și urm. proc. civ.) socotim că puterea de lucru judecat reiese și mai categorică. Instanța de executor are o competență limitată la chestiunile de formă; instituția executorului este așezată în cartea V, privitoare la execuția silită, deci, numai când se urmărește o execuție devine necesar executorul, art. 375 pr. civ., enumerând actele susceptibile de a fi investite (între cari și hotărârile streine) cere ca ele să fie „definitive”, deci recunoaște implicit valoarea de lucru judecat a hotărârilor streine, fără vreo formalitate prealabilă.

Prin urmare, având putere de lucru judecat, chiar și înainte de obținerea executorului, asemenea hotărâri definitive constituiesc probe atu când sunt deduse înaintea unor instanțe pentru stabilirea unei stări de drept sau de fapt.

Dar când este vorba de *sentințe arbitrale*? Sunt ele, din punct de vedere al substanței lor, identice cu hotărârile judecătorești, acte ale puterii publice streine? Au ele, pe cale de consecință, aceiași valoare ca și acestea, deci și putere de lucru judecat chiar înainte de executor? Răspunsul este și aci controversat.

După un sistem, hotărârile arbitrale streine nu trebuiesc asimilate cu hotărârile judecătorești, natura lor fiind esențialmente diferită; cel mult când este vorba de deciziuni ale arbitrajului obligator, legal, atunci se va putea ajunge la asimilare (V. M. Possa, *op. cit.*, p. 253 și urm.; Dareste, *op. cit.*, p. 455; Moreau, *Effets int. des jug.* p. 58 și urm.; Despagnet, p. 265; Weiss, V, p. 571; Vareilles Sommières, II, p. 34; Aubry et Rau, VIII p. 418; Larombière No. 1351; Alexandresco, VII, p. 116 etc.).

Consecințele acestei opinii — care vede în deciziile arbitrale simple expresii ale voinții părților, acte de executare ale convenției de compromis sau chiar contracte, în cari arbitrul nu este decât un mandatar comun al părților, ci nu acte jurisdicționale, expresie a suveranității unui Stat — este că n'ar putea fi vorba de executor pentru asemenea acte, nici de autoritatea lucrului judecat; asemenea decizii se vor putea executa în țară străină nu prin executor, ci prin aceleași forme cu cari se execută acolo actele similare, convenții sau decizii arbitrale — de pildă, printr-o ordonanță executorie a Tribunalului la care s'a depus hotărârea (cum prevede la noi art. 358 pr. civ.). Președintele Tribunalului nu va revizui hotărârea, ci va respecta acel *pinculum juris* consimțit de părți, cu atât mai mult cu cât nu este vorba de un act de suveranitate streină, pentruca suveranitatea teritorială să se găsească afectată, ci de simpla voință contractuală a părților (Dareste, p. 456). C. Apel Buc. (Dec. 31 Mai 1885, *Dr.* No. 60) a stabilit că se va putea refuza executarea, dar aceasta în cazul când hotărârea ar conține vreo dispoziție contrară ordinii publice sau bunelor moravuri.

Numai când arbitrii sunt numiți de părți, deci judecă prin delegarea unei puteri streine, atunci se va asimila decizia arbitrală cu o hotărâre judecătorească și executarea se va face prin obținerea

executorului necesar acestora (V. Dareste, *op. cit.* p. 456; Despagnet *op. cit.* No. 265; Moreau, *op. cit.*, p. 59 și urm.; Aubry et Rau, *op. cit.* vol. VIII, p. 419; Possa, *op. cit.* p. 257 și urm.; Montpellier, 21 Iulie 1882, *Clunet*, 1884, p. 70; Caen, 21 Martie 1892, *Clunet*, 1892, p. 177. Douai, 30 Mai 1902, *Clunet*, p. 1003 etc.; Vezi și jurispr. ital., belg., și germ. în excelenta lucrare cit. a d-lui Possa, p. 257).

După un al doilea sistem, susținut de Moreau (*op. cit.* p. 60), Weiss (*op. cit.*) VI, p. 29—236 și alții (Aubry et Rau, 5 ed., t. VIII, par. 769 ter., p. 512; Foelix, II, No. 424 etc.) ar trebui să se distingă între sentințele arbitrale, cari au obținut o ordonanță de executare dela un Tribunal strein, unde ele au fost depuse, și acele cari n'au o asemenea ordonanță de executare. Primindu-le și confirmându-le, autoritatea judecătorească și le-a apropiat, le-a însușit, nu mai sunt simple acte de voință privată, ele pierd caracterul contractual și devin adevărate sentințe streine, cari au nevoie de executor și beneficiază de toate consecințele asimilării cu hotărârile judecătorești streine (Vezi și Douai, 10 Dec. 1901, *Clunet* 1903, p. 809, Douai 30 Mai 1902, și 27 Mai 1911, Dalloz 1913, 2. 128; Dalloz 1905, 2. 129).

În sfârșit, după o a treia opinie — cea mai modernă și mai recentă — preconizată întâi de Lainé (af. succesiunii Reginei Maria Christina *Clunet*, 1899, p. 640 urm. și adoptată de jurisprudența franceză mai nouă (Trib. Seine, 16 Martie 1899, *Clunet*, p. 744; App. Paris, 10 Dec. 1901, *Clunet* 1902, p. 314. Vezi numeroase jurispr. Répertoire de Dr. International, arbitrale, ca și de o mare parte a doctrinei recente (Pillet et Niboyet; *Dr. Intern. Privé*, p. 729; *contra*: Arminjon, *Dr. Int. Privé*, vol. III, p. 355 și urm., 367 și urm.; Weil, *Sentences arbitrales*, p. 139 și urm.; Glasson, *Précis de Procédure civ.*, II, No. 1155; Possa, *op. cit.* p. 262), se tinde la asimilarea hotărârilor arbitrale streine cu hotărârile judecătorești, considerându-le tot ca expresiuni ale suveranității streine, întrucât dreptul de jurisdicție teritorială, — în care intră și arbitrajul — este un drept exclusiv al suveranității, iar sentința în ea însăși nu este un contract, ci un act judecătorec, chiar dacă numirea arbitrului este contractuală, fiindcă arbitrajul reprezintă în mod indirect — dar reprezintă mai ales față de o suveranitate streină, — tot o putere publică.

Consecința acestei asimilări în ce privește natura juridică a sentințelor arbitrale cu acele judecătorești propriu zise ar trebui să se resfrângă și asupra autorității lucrului judecat.

Cu toate că jurisprudența și doctrina franceză mai veche refuza autoritatea de lucru judecat a sentințelor arbitrale, deși recunoștea că nu se poate reveni asupra deciziei arbitrilor, nici înlătura o probă dobândită (Cass. 17 Aprilie 1810, Dalloz alf, *Arbitrage*; Bordeaux, 27 Iulie 1829, *Sirey*, 29. 2. 285 etc.) cu toate că o parte a doctrinei moderne subordonează dobândirea autorității lucrului judecat de obținerea executorului (Garçonnet-César Bru, VIII, No. 292 și urm., Landrau, *Arbitrage*, p. 215 etc.) se poate susține azi că se tinde la o asimilare completă a hotărârilor judecătorești cu cele arbitrale și în privința lucrului judecat (contra Arminjon, III, p. 364 și urm.), mai ales când este vor-

ba de sentințe arbitrale cari soluționează o chestiune contencioasă, care a fost tranșată definitiv. Din moment ce este vorba de o decizie definitivă, definitiv dobândită de părți, indiferent dacă este vorba de o sentință judecătorească propriu zisă sau de una arbitrală, preșumția lucrului judecat rămâne, atâta vreme cât ea n'a fost atacată pe căi ordinare sau extraordinare. (In acest sens, vezi *Colin et Capitant*, vol. III: Cass. fr. 31 Mai 1902, *Sirey*, 1904, 1, 23; Cass. fr. 1898, *Sirey*, 1899, 1, 125).

Cât privește asimilarea sentinței înseși cu un act autentic, jurisprudența franceză (Pau. 9 Iulie 1888, *Dalloz*, 1889, 2, 252) a admis și această identificare, recunoscând sentințelor arbitrale forța probantă a unui act autentic (vezi și art. 5 al conv. fr.-it. din 1930).

Tribunalul Brăila face o judicioasă aplicare a principiilor; el își însușește cel mai înaintat sistem, recunoscând forța probantă și autoritatea de lucru judecat a unei sentințe arbitrale streine, chiar și fără executor, pentru stabilirea unei situații de drept și de fapt, cu atât mai mult cu cât, prin eflorarea acestei sentințe, stabilește că — în speță — ea ar fi fost susceptibilă de investire, ceea ce nu se pare esențial; nefiind vorba de o executare, ci numai de o probă, iar în speță sentința arbitrală fiind definitivă și susceptibilă de investire, executorul era inutil.

MIHAI ANTONESCU

Conferențiar la Facultatea de Drept
Avocat

REZUMATE DE JURISPRUDENȚA STREINĂ

Curtea de Apel din Paris, 19 Ianuarie 1933.

Revendicarea mobilelor unui posesor de bună și de rea credință. Mobile furate. Achitare pentru furt. Autoritatea lucrului judecat.

Doi comercianți străini au trimis unor giuvaergerii parisieni pietre prețioase, care au dispărut la biroul de poștă din Paris, la care era anexat un birou de vamă. Mai multe din aceste pietre au fost găsite la doi negocianți de pietre prețioase de pe piața Parisului. S'a făcut acțiune în revendicare, îndreptată contra acestor negocianți. Față de primul negociant s'a stabilit, că acesta nu poate să invoce posesia de bună credință. Într'adevăr, s'a stabilit, că la acest negociant s'a prezentat ca să vândă soția controlorului-ajutor dela vamă, dându-și la prima vizită un nume fals și o adresă neexactă, apoi în prezența soțului ei, ea a fost profund turburată. Aceste împrejurări erau de natură să deștepte pe negociant asupra acestei vânzări.

Față de al doilea negociant însă nu s'a petrecut nimic suspect în momentul vânzării. Acesta a putut să creadă, că tratează cu adevăratul proprietar al pietrelor. În fața acestei situațiuni, revendicanțul a invocat art. 2279, al. 2 cod. civ. fr. (1909, al. 2 rom.), care permite revendicarea lucrurilor mobile pierdute sau furate, chiar când se posedă cu bună credință. Mai înainte însă, controlorul-ajutor

de vamă a fost trimis înaintea Curții cu jurați, pentru furtul pietrelor, unde a fost achitat. Hotărîrea aceasta a jurisdicției represive având autoritate de lucru judecat *erga omnes*, în fața instanței civile nu se mai putea discuta, că pietrele au fost furate. Față de această situațiune, acțiunea contra celui de al doilea negociant a fost respinsă. (*Din Rev. trim. de dr. civ. No. 2 din 1933*).

NOTA. — Intinderea autorității lucrului judecat din penal în civil se apreciază, după ce se contrazice și ce nu se contrazice din judecata în penal, prin judecarea în civil.

În speța judecată de Curtea din Paris s'a invocat de revendicant, că pietrele prețioase au fost furate, iar cel care le furase era controlorul-ajutor de vamă, dela biroul de vamă din Paris.

Controlorul însă a fost achitat de acest fapt, prin judecarea la Curtea cu jurați.

S'a stabilit deci de instanța represivă că acesta nu a comis furtul.

În instanța civilă nu se mai putea discuta acest fapt, fiindcă în altfel s'ar fi contrazis hotărârea din penal.

Decizia Curții din Paris, care a respins acțiunea, pe considerația că se opune autoritatea lucrului judecat, ca să se mai cerceteze faptul că lucrurile au fost furate, este astfel la adăpost de orice critică.

H. U.

O SARBATOARE A BAROULUI DE ILFOV

Din inițiativa Uniunii Avocaților Români și a Baroului de Ilfov, un număr de peste o sută de avocați — cele mai distinse figuri ale jurisconsultilor Capitalei — au sărbătorit printr-o agapă în seara de 25 Octombrie 1933 nunta de aur cu profesionea a d-lor I. G. Boambă și N. A. Papadat.

Cuvântări entuziaste au exprimat respectul și recunoștința baroului român pentru acești maeștri cari timp de o jumătate de veac au ilustrat profesionea.

Au răspuns scânteind de vervă și vigoare sărbătoririi, cari și-au manifestat devotamentul către barou și prin două prețioase donații: d. I. G. Boambă

a pus la dispoziția fondului de pensii suma de 100.000 lei în titluri, iar d. N. A. Papadat a dăruit baroului valoroasa sa bibliotecă.

A. V.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorului nostru Mihail Stama, singurul împuternicit pentru provincie, D-l C. Petculescu fiind pentru Capitală, și a binevoi să trimeată achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația Revistei „CURIERUL JUDICIAR”. București. Artei 5, notând pe cotorul mandatului poștal, abonamentul datorat partida No.

Cei-ce și-au schimbat adresele, sunt rugați a ne comunica noua D-lor adresă spre a putea primi regulat revista.